

DISCURS PROGRAMA DE JAUME BARTUMEU CASSANY

CANDIDAT A CAP DE GOVERN

Senyor Síndic, Senyores i Senyors Consellers,

Després de les eleccions del 26 d'abril i d'acord amb el que estableix l'article 68 de la Constitució, comparec davant del Consell General per sol·licitar la seva confiança, no únicament per ser elegit cap de Govern, no solament per formar un Govern i presidir-lo sinó per obrir una nova etapa política a Andorra. Un nou temps per reforçar la nostra democràcia i per avançar en el projecte de modernització del país.

Un temps que suposi un pas ferm endavant pel relançament econòmic i el diàleg social i que permeti fer front a la crisi econòmica en el marc d'un ampli acord de les forces polítiques adreçat a consolidar un nou model econòmic.

Demano la seva confiança per posar les prioritats de l'acció política allí on són els problemes i les preocupacions reals de la societat andorrana, de la gent.

Per ocupar-nos del present i del futur d'Andorra i de la seva ciutadania, especialment de la gent que pateix dificultats, de la que té problemes.

Demano la seva confiança per governar i fer d'Andorra un país millor, més modern i més fort. Més solidari i més just.

Ho faig, en definitiva, per encapçalar un projecte col·lectiu que ens uneixi a totes i a tots.

Perquè amb aquesta confiança em proposo impulsar propostes i projectes que siguin compartits per la gran majoria de la societat.

Vull tenir i mantenir un estil de Govern que respongui al desig de proximitat i participació que hem sentit manifestar a la ciutadania que ens ha donat l'encàrrec majoritari per formar Govern.

Aquesta decisió ha estat l'expressió d'un desig col·lectiu imparabile: la voluntat de canvi.

Sóc molt conscient que aquesta voluntat expressada pels electors comporta molta esperança: la d'aconseguir una Andorra millor, l'Andorra que mereixem.

Per això sóc també molt conscient que la voluntat de canvi de la ciutadania està també plena d'exigències.

Respondrem a aquesta exigència amb una acció de Govern en la qual ningú se senti exclòs, que escolti, que expliqui sempre el perquè de cada decisió adoptada.

Farem un Govern que respecti els ciutadans, que escolti les veus i les crítiques.

En el resultat electoral hi ha, també, una exigència d'entesa i de diàleg.

La voluntat popular s'ha traduït en un Consell General plural, divers i sense majories absolutes. Així ho han volgut les ciutadanes i els ciutadans.

Estic convençut que sabrem fer un valor d'aquesta dada. Per part meva, podré compartir-les o discrepar, però respectaré la legitimitat de totes les posicions que es defensin en aquest Consell General. I treballaré per aconseguir que aquesta legislatura sigui la legislatura del diàleg, de l'entesa i de la trobada. Aquest és el meu compromís.

És alguna cosa més que una necessitat de suports per assolir la majoria. És la voluntat de respondre a la decisió de la ciutadania andorrana.

Comparec per a demanar la confiança del Consell General per presidir un Govern de total lleialtat al pacte constitucional de l'any 1992. El Govern que vull encapçalar tindrà sempre la mà estesa i buscarà l'entesa amb tots aquells que estiguin disposats a col·laborar en el desenvolupament de la societat.

El Govern actuarà d'acord amb el programa que ens ha donat la majoria relativa en aquest Consell General. I també d'acord amb aquest discurs. Però el Govern que jo presideixi tindrà també, com a objectiu polític, la voluntat d'incorporar, en l'adopció de les decisions, les visions que s'aportin lleialment des d'altres perspectives polítiques i d'aconseguir, així, el suport més ampli dels grups parlamentaris en les qüestions fonamentals.

La meva voluntat d'entesa no es limitarà als actors polítics, abastarà també els agents econòmics i socials.

Treballarem doncs amb la Cambra de Comerç i amb les organitzacions d'empresaris: la Confederació Empresarial Andorrana, la PIME i l'Empresa Familiar Andorrana. Els sindicats de treballadors assalariats i, també, els Col·legis professionals seran, d'igual manera, uns interlocutors indispensables. Com també ho seran les entitats i federacions esportives.

Aquesta voluntat d'escoltar, de parlar i d'entesa s'adreçarà també a les organitzacions socials que defensen interessos de col·lectius necessitats d'especial atenció i ajuda. I a les organitzacions no governamentals, que porten a terme una feina pacient i constant, i que sempre ens tindran al seu costat.

Perquè l'Andorra per la qual vull treballar des del Govern és la que suma forces polítiques i socials, la que suma sentiments d'identitat, tradicions i sensibilitats distintes, per construir entre tots un país culte, obert a la modernitat, un país que destaquí per la seva qualitat democràtica, per la seva pluralitat i diversitat. És l'Andorra que es faci notar pels seus nivells de benestar i per la seva capacitat de fer front als desafiaments del futur.

El procés constituent dels anys noranta va demostrar que les propostes polítiques no són espais tancats sense relació d'unes amb altres. Sempre hi hagué, a tots els grups, persones que van tenir la sensibilitat i el valor d'apreciar les propostes dels altres.

Aquesta és a ben segur una bona tradició, que jo vull reivindicar avui aquí, sense cap exclusiva: la voluntat de conuiu entre propostes polítiques diferents per representar així millor el conjunt de la societat andorrana i construir un país per a tots.

Em proposo encapçalar un Govern que uneixi i cohesioni el país des del diàleg i l'acord entre opcions diferents, amb polítiques que garanteixin la igualtat d'oportunitats, tenint en compte els drets universals de la ciutadania.

Perquè el Govern que vull encapçalar serà el de la política del sí: sí al diàleg i a l'entesa entre les forces polítiques, sí a la cooperació entre institucions, sí als drets de la ciutadania.

Perquè els ciutadans i les ciutadanes també ens exigeixen eficàcia. Hem dit que faríem una gestió destinada a aconseguir una Andorra millor. Estic decidit a complir.

Per fer-ho designaré un Govern en el qual hi treballaran persones en les quals tingui plena confiança.

Serà un Govern que treballarà tant per encarar els grans problemes del país com els problemes de cada dia de tota la ciutadania, els que afecten a la seva vida diària i a la de les seves famílies.

L'habitatge, l'atenció a les persones amb dependència, l'educació i la sanitat, el poder adquisitiu de salaris i pensions, la feina, seran preocupacions del conjunt del Govern.

Em comprometo a defensar els interessos de totes les ciutadanes i tots els ciutadans, especialment dels més desafavorits.

Crec en la solidaritat, en una societat en la qual ningú es quedi pel camí. Crec en la igualtat perquè dóna cohesió social, uneix el país.

I crec en la necessitat de protegir els més vulnerables i en la idea que per aconseguir aquest objectiu són necessaris l'Estat i uns serveis públics de qualitat.

Vull que la ciutadania tingui més expectatives vitals, nous drets i millors prestacions públiques per tenir una millor oportunitat de desenvolupament social i laboral.

Però també sóc conscient que potser no ens serà possible aconseguir totes les reformes que voldríem. Tant és així que he tornat a llegir aquests dies aquell extraordinari "Discours à la jeunesse" (Discurs a la joventut) que Jean Jaurès va fer al Lycée d'Albi el 30 de juliol del 1903.

Jaurès hi fa una extraordinària i positiva argumentació sobre les virtuts i els valors que cal defensar en la societat. Hi ha un moment del discurs que crec que reflecteix perfectament el que voldria intentar transmetre, que expressa, al capdavant, el meu estat d'ànim en aquest moment.

Diu així:

"El coratge comporta dominar les seves pròpies mancances, patir-ne però no deixar-se aclaparar i continuar el camí. El coratge comporta anar cap a l'ideal i entendre el que és la realitat."

L'ideal i el real. Anem a treballar per l'ideal però haurem de tenir molt en compte l'Andorra real. I ho farem, tocant de peus a terra. Amb gent que sap on va.

Senyor Síndic, Senyores i Senyors Consellers:

No sóc dels que creuen que tot torna a començar amb la nostra victòria electoral. Estic convençut, pel contrari, que la recent història constitucional d'Andorra és un procés compartit en el qual, en les seves diferents fases, tots hem jugat un paper que hem de reivindicar i assumir col·lectivament. I responsabilitzar-nos.

En la feina que els socialdemòcrates i l'Alternativa encetem ara no podem, ni volem, començar de zero.

Respecto la feina feta de tots els governs anteriors. També del govern sortint, encara que hagi discrepat sovint de la seva interpretació dels interessos generals d'Andorra.

Estic convençut que s'ha equivocat en qüestions essencials del nostre progrés. I crec que la ciutadania ha confirmat aquest criteri amb els seus vots.

S'obre ara un nou cicle en la vida política andorrana. Un cicle en el qual ens esforçarem a assegurar el protagonisme ciutadà en una societat tolerant, culta i desenvolupada, com ha de ser la nostra.

Un cicle que, com acabo d'exposar, no pot ignorar la realitat de la qual sortim ni vol ser continuació de l'etapa que ara acaba.

Defensaré la transparència, l'austeritat, la participació ciutadana, la pluralitat i la qualitat de la informació i del debat públic.

Però sóc molt conscient que comparec a demanar la confiança del Consell General en un moment especialment delicat per a la nostra economia.

Molts homes i dones d'Andorra ho pateixen de manera directa perquè han perdut la feina, tenen dificultats per aconseguir crèdit bancari o tenen problemes per arribar a final de mes.

Els i elles poden tenir la seguretat que la prioritat del nostre govern serà buscar i trobar solucions per millorar aquesta situació de dificultat en la qual es troben. I que promourem mesures de manera immediata.

Durant aquests primers mesos de l'any la taxa de creixement de la nostra economia ha estat negativa, la qual cosa té una repercussió immediata en la feina i també en els ingressos públics.

La crisi s'està deixant sentir ja, de manera contundent, en tots els sectors de la nostra economia. Primer en la construcció i el negoci immobiliari i després en el comerç.

La fortalesa del nostre turisme d'hivern i el factor neu han estat uns bons amortidors a l'hora de notar els efectes de la crisi, però no són una tanca que ens pugui aïllar de les turbulències de l'economia nacional i internacional.

Tot plegat dibuixa un panorama molt complicat per a la primera fase d'aquesta nova legislatura, especialment pel que fa referència als ingressos públics derivats de les importacions de mercaderies, que han caigut significativament. Si comparem els ingressos per IMI del 2008 en relació als ingressos del 2007 constatarem una caiguda del -4,6%.

I és que l'interès amb el qual s'està seguint l'evolució de l'arc parlamentari establert pel resultat de les eleccions generals no hauria de fer-nos oblidar el punt de partida de la nostra economia. I la seva relació amb el nostre entorn.

Les previsions de la Comissió Europea de fa pocs dies pronostiquen una caiguda del 4% del PIB per aquest any 2009 front al 1,8% pronosticat ara fa tres mesos. A Espanya es parla d'una caiguda del 3%. I es preveu, per l'any vinent que la taxa d'aturats arribi al 20%. La crisi és efectivament, internacional. I alhora molt propera.

El passat 3 d'abril, a Brussel·les, polítics progressistes, sindicalistes i representants d'ONG procedents de més de quaranta països reunits, en el marc del Fòrum Progressista Global, a la seu del Parlament Europeu van llençar una crida: "Les ciutadans d'abandó –le temps d'un New Deal mundial est arribat". Pels signants de la crida **"La crisi actual no és una recessió com les altres. No, avui, tot el món es troba devastat per una crisi sistèmica: la d'un sistema de mercats financers mundialitzats i desregulats, que ha sacrificat en benefici d'una petita minoria les inversions de llarg termini, la feina, els salaris, el medi ambient i, en general, el benestar del planeta i dels seus habitants."**

A la crisi estructural de l'economia andorrana s'hi afegeix doncs aquesta crisi global, que també ens afecta.

Podem coincidir així amb l'opinió de l'economista italiana Loretta Napoleoni, que ens donava fa pocs dies una bona síntesi de la situació internacional en què ens trobem: "L'economia no és una ciència exacta i la teoria perfecta no existeix."

Sigui com sigui, el fet que estiguem al bell mig d'aquesta complicada i globalitzada situació econòmica no significa que no hi puguem fer res. Des de l'edifici administratiu del Govern i en estreta col·laboració amb el Consell General es poden fer moltes coses. I estic convençut que les farem.

D'entrada, cal un diagnòstic clar i realista de la nostra situació, perquè, com en tots els àmbits de la vida, un bon diagnòstic és clau per adoptar l'estratègia i les polítiques públiques adequades. D'aquest primer diagnòstic podem treure les claus de la nostra actuació en matèria econòmica i social en els propers quatre anys.

- 1) Sabem que ens trobem amb una crisi financera internacional que, no podia ser d'una altra manera, té conseqüències induïdes a Andorra, que repercuteixen sobre el finançament d'empreses i famílies. Ens cal actuar per facilitar aquest finançament.
- 2) En segon lloc, hi ha una crisi immobiliària que s'ha vist reflectida molt durament en el sector de la construcció. Hem de ser capaços, des de la iniciativa pública, de fomentar les inversions en infraestructures, inclosa la vivenda, per amortir aquesta caiguda.
- 3) En tercer lloc, es constata cada dia un estancament del consum per la qual cosa cal activar mesures per evitar una davallada de la demanda interna.
- 4) En quart lloc, conseqüència dels tres apartats anteriors, hi ha una preocupant caiguda dels llocs de treball.

En aquests moments les persones sense feina inscrites a l'Oficina de col·locació són més de sis-cents. I aquest haurà de ser un dels eixos bàsics de la nostra actuació, tant a través de polítiques actives com amb mesures pal·liatives.

- 5) En cinquè i darrer lloc, s'estan produint situacions, personals i familiars, derivades de la pèrdua de la feina i de recursos econòmics, que han de ser ateses amb urgència des de les polítiques públiques. I tot això s'haurà de fer, no cal dir-ho, sense menyscar els serveis públics que el Govern ja presta a les ciutadanes i els ciutadans.

Aquestes grans línies de mesures urgents són fonamentals per a reduir les conseqüències de la crisi.

Però, per aconseguir-ho, tots –Govern, oposició, grups parlamentaris, comuns, organitzacions empresarials, agents econòmics i sindicats– haurem d'arremangar-nos les mànigues. Caldrà concertar i desenvolupar una política econòmica, que contribueixi a la sostenibilitat del nostre país.

Per això, la política econòmica del nostre Govern anirà dirigida a reforçar i ordenar les capacitats de l'economia andorrana. I ho farem guiats per tres principis essencials:

- 1) Una política fiscal i pressupostària que reforci la competitivitat del nostre comerç.
- 2) Una política de promoció econòmica que millori el posicionament del nostre turisme.
- 3) Un diàleg permanent entre els agents econòmics i socials per a involucrar en un gran projecte de país tots els que tenim responsabilitat en el futur socioeconòmic d'Andorra.

És evident que la nostra capacitat de dur a terme les mesures necessàries per fomentar l'activitat econòmica i el manteniment i la creació de llocs de treball dependrà de la correcta gestió dels ingressos públics. Més encara quan aquests primers mesos del 2009 han confirmat i ampliat la caiguda dels ingressos de l'Estat.

I també hem de tenir ben present que l'endeutament de l'Estat a finals de l'any 2008 se situava en la preocupant xifra global dels 889 milions d'euros, dels quals 639,1 milions corresponen al Govern i 249,9 milions als Comuns.

Dels 639,1 milions d'endeutament del Govern, 506,2 corresponen a deute amb les entitats bancàries, 44,7 a obres a llarg termini, 86 milions al Centre de Tractament de Residus i 2,2 milions a RTVA S.A.

Si fem una relació entre el deute global i el PIB arribem a un 36%, que suposa gairebé dues vegades la pressió fiscal estimada.

Gairebé no cal dir que la prioritat de les prioritats, en l'àmbit de les finances públiques serà seure amb les entitats bancàries andorranes per a procedir a renegociar l'endeutament, tot i establint l'escaient planificació per a sortir esglaonadament d'aquesta preocupant situació.

Amb aquest horitzó em proposo centrar l'activitat del Govern en els tres grans eixos que els socialdemòcrates i l'Alternativa hem defensat durant la campanya electoral:

- I. L'actuació en matèria econòmica
- II. El benestar de la societat
- III. La reforma de l'Administració i el reforçament de les institucions

De fet aquests tres eixos vertebradors del nostre programa responen a problemes reals dels ciutadans. El seu objectiu és avançar vers una societat moderna, oberta, culta i millor preparada per encarar els reptes de futur.

I. L'ACTUACIÓ EN MATÈRIA ECONÒMICA

La prioritat en l'acció del Govern és la modernització i l'impuls de la nostra economia. Perquè el benestar arribi a tots. Perquè tots vegin que és possible combinar creixement i benestar social.

Andorra es troba en un moment decisiu per definir el seu futur com a país. Cal canviar de rumb sense perdre més temps.

El model que proposem cerca l'equilibri entre el mercat i la societat, entre la lliure competència dels agents econòmics i la cooperació social. L'Estat ha d'actuar per facilitar i permetre un creixement econòmic equilibrat, harmònic amb l'entorn i sostenible ecològicament. Aquesta intervenció en el mercat s'ha de dur a terme, bàsicament, mitjançant la inversió en infraestructures i la regulació normativa que doni al sector privat la seguretat jurídica necessària per al desenvolupament dels seus projectes.

El nou model econòmic ha de ser sostenible i també ha de tenir en compte la necessitat de mantenir una bona relació amb els nostres veïns. Estem convençuts que l'establiment de les bases d'aquest nou model de convivència ha de ser fet en estret diàleg amb Europa, amb transparència i sense dobles llenguatges. El marc del nou model econòmic del país ha d'anar acompanyat d'una ferma i positiva vinculació d'Andorra amb la Unió Europea.

Estem també convençuts que el canvi que proposem i que ha de tornar a portar la prosperitat econòmica al nostre país s'ha de fer des del consens intern. Proposo dues actuacions concretes, que volem portar a terme el mes següent a la constitució del nou Govern:

- Celebració immediata d'una reunió amb el conjunt de grups parlamentaris per plantejar un acord polític nacional per a les relacions econòmiques i socials amb Europa.
- Convocatòria d'una **taula de diàleg** amb les entitats i les associacions econòmiques i empresarials i amb els sindicats per proposar un gran **Pacte per al treball i el desenvolupament econòmic**, i que hauria de ser el referent per establir, d'una vegada, allò que fa massa anys que una majoria demana amb el nom de "Constitució econòmica".

L'acció que plantejarem es basa en la recerca de l'acord, del diàleg positiu i no retòric, en la participació de la societat civil i el respecte a la seva pluralitat. És imprescindible que s'assumeixin les quotes necessàries de responsabilitat i sentit comú per part de tots els agents empresarials, sindicals, professionals i institucionals implicats en el desenvolupament econòmic d'Andorra, per encarar de la millor manera possible els reptes del futur.

1) LA TRANSPARÈNCIA DE L'ACTIVITAT FINANCERA

L'agenda institucional situa aquesta qüestió al nivell de l'extrema urgència. Crec poder afirmar que hi ha unanimitat en aquesta sala a l'hora de reconèixer que en les properes setmanes ens caldrà dedicar la màxima prioritat al desenvolupament de l'anomenada "Declaració del Principat d'Andorra" que el cap de Govern en funcions va signar a París el dia 10 de març d'enguany.

En aquella declaració, que hem d'assumir i en conseqüència complir, queda prefixat un calendari: el Govern ha d'aprovar abans de primer de setembre un projecte de llei que autoritzi l'aixecament parcial "... del secret bancari en cas d'intercanvi d'informacions fiscals ...". I el compromís assenyalat també el 15 de novembre del 2009 com a data límit per a l'aprovació del projecte per part del Consell General.

En conseqüència el Govern tindrà com a prioritat absoluta concertar-se amb els grups parlamentaris i, també, amb la Presidència de la República francesa, per poder disposar, a finals d'estiu, d'un projecte de llei que pugui iniciar la seva tramitació al Consell General el mes de setembre.

L'OCDE, el Fons Monetari Internacional, la Unió Europea i els nostres dos veïns, França i Espanya, volen i defensen un nou sistema financer internacional sòlid, transparent i ètic. I aquest objectiu –ho van dir el 22 de febrer a Berlín, seguint la línia traçada pel president de la República Francesa, Nicolas Sarkozy, des del dia 5 de febrer– passa per "eradicar els paradisos fiscals".

La resolució final de la reunió de Londres del G20, el 2 d'abril del 2009, és molt dura. Recordem-ho.

"Estem d'acord en actuar contra les administracions que no cooperin, inclosos els paradisos fiscals. Estem disposats a aplicar sancions per protegir les nostres finances públiques i els nostres sistemes financers. L'era del secret bancari queda darrere nostre."

No es podia dir més clar.

El que se'ns retreu a Andorra no és pas que siguem poc curosos en la lluita contra el blanqueig i el finançament del terrorisme. A Europa saben que això Andorra ho fa i ho fa correctament. El problema és un altre: es fa greuge a Andorra de no facilitar informació quan la contrapart, generalment l'Administració tributària espanyola o l'Administració tributària francesa, voldria conèixer l'eventual titularitat d'un compte bancari d'algunes persones no residents sobre les quals pesa la sospita de comissió d'un delictes fiscal.

El problema, doncs, no és tècnic sinó estratègic i polític. I les solucions proposades –i també les actituds– no volem que suposin un menyscapte de l'economia real i de les empreses, perquè sense empreses l'economia andorrana no sobreviurà.

La qüestió fonamental per aconseguir una bona col·laboració financera amb Europa és l'intercanvi d'informació a nivell administratiu. És una qüestió que també esdevé essencial per al futur de la inversió estrangera a Andorra: els operadors francesos, espanyols, els empresaris europeus en general, quan valorin els pros i els contres de fer empresa a Andorra ho han de fer sobre unes bases clares i avantatjoses.

El 25 de febrer del 2009, un mes abans d'aquella reunió del G20, el "Grup d'Alt Nivell sobre la supervisió financera a la Unió Europea", presidit per Jacques de Larosière, va publicar a Brussel·les un informe sobre la crisi financera internacional que li havia estat encarregat per la Comissió Europea. L'informe diu ben clar que "... la comunitat internacional ha de fer front als països... que no cooperin en l'intercanvi d'informació."

I fa referència, per exemple, a la possibilitat d'aplicar mesures com "... prohibir a les entitats financeres... realitzar transaccions amb entitats establertes en aquelles jurisdiccions."

Un altre toc d'atenció que no podem ignorar ni menystenir.

Avui la prioritat del sector financer andorrà, al qual hem de reconèixer equilibri i sentit de la responsabilitat, és mantenir tant el seu embrancament europeu com la relació adequada amb el sistema de compensació interbancari internacional. I això significa donar respostes als requeriments d'informació sobre determinats clients que ens puguin trametre els ministeris de Finances dels països veïns.

Com a complement necessari d'aquesta acció general caldrà dotar l'Institut Nacional Andorrà de Finances (INAF) dels mitjans tècnics i professionals i, evidentment, de les competències necessàries perquè pugui exercir amb plenitud i responsabilitat el seu paper d'autoritat financera.

2) OBJECTIUS GENERALS

El món es troba en un procés de canvi estructural, marcat pel fenomen de la globalització i la revolució tecnològica.

Defensem la necessitat de treballar per al coneixement –amb l'educació com a factor estratègic de desenvolupament de la societat– i de canviar el model econòmic per augmentar la competitivitat, apostant per la innovació i el desenvolupament tecnològic. Sense oblidar la necessitat d'atraure noves inversions, de donar suport a les iniciatives empresarials i de consolidar, modernitzar i diversificar el teixit empresarial. Ho fem, també, amb un compromís a favor de la sostenibilitat dels recursos naturals i mediambientals.

Volem encarar aquests reptes des de plantejaments progressistes i assumint el lideratge del Govern, amb polítiques fonamentades en el diàleg institucional i social, per al progrés i el benestar de la ciutadania. I ho volem

fer aplicant una gestió dels recursos públics assentada en els principis d'austeritat, eficàcia, eficiència i transparència dels comptes i les polítiques públiques.

Andorra ha fonamentat el seu model de creixement econòmic els darrers anys en l'augment de la construcció i en l'especulació immobiliària. Això ha comportat un nivell molt fort d'endeutament de les famílies, hipotecades en nivells massa alts pel forassenyat preu de l'habitatge, amb un estalvi molt reduït i amb el risc latent que un moviment dels tipus d'interès fes trontollar aquesta aparent prosperitat que es recolzava en un "efecte riquesa" generat pels actius immobiliaris i financers. Ara veiem –i patim– les conseqüències d'aquell model de creixement gens assenyat.

Pel nostre benestar i desenvolupament és fonamental que Andorra pugui comptar amb un teixit econòmic potent, obert al món i que, mitjançant la innovació i la qualificació dels seus recursos humans, es pugui adaptar al canvi estructural que estem vivint. Aquest objectiu estratègic només es podrà assolir en unes condicions i amb un clima social, polític i econòmic favorables al creixement empresarial i l'exportació de serveis, i a la captació de noves inversions.

Cal fer un esforç per adaptar l'economia andorrana a la societat del coneixement, desenvolupant la capacitat d'innovar i d'emprendre. Cal estimular la cooperació i fomentar la igualtat d'oportunitats i la col·laboració públic–privada, promovent la solidaritat i la cohesió social com a elements d'inclusió i d'atansament a les persones més desafavorides. I cal fer-ho incorporant el medi ambient com a factor de competitivitat i com a element de generació sostinguda de riquesa.

Alhora cal crear un clima afavoridor de l'assumpció de riscos empresarials, donant al país un marc legal estable i modern, conjuntament amb instruments de suport públic a les noves inversions i posant a la disposició dels agents econòmics les infraestructures tecnològiques, de serveis i de comunicacions necessàries per a una economia moderna i competitiva.

3) L'ACOSTAMENT A LA UNIÓ EUROPEA

El dia primer de juny del 1982, dilluns farà vint-i-set anys, el cap de Govern Òscar Ribas compareixia en aquesta mateixa sala de sessions assenyalant que havia sol·licitat dels serveis dels Coprínceps, el cito:

“... la possibilitat d'un contacte directe del Govern amb els responsables de la Comunitat Econòmica Europea per tal de poder estudiar les conseqüències econòmiques que la legislació comunitària pugui incidir en la vida econòmica del país, i, en el seu cas, per a possibilitar una política de respecte encaminada a formar part o no d'aquesta comunitat o intentar arribar, si s'escau, a tractaments especials.”

Un any després, el 19 de maig del 1983, el cap de Govern, Òscar Ribas, tornava a comparèixer en aquesta sala i deia:

“És evident que Andorra no pot, de cap de les maneres, romandre aïllada del desenvolupament econòmic [...] Per tant, és precís que Andorra s'integri de ple en el món internacional, mantenint la seva personalitat, salvaguardant la seva llibertat i vetllant per la seva sobirania.

Les alternatives que aquesta situació presenta, són:

- Adhesió de ple dret a la Comunitat Europea.**
- Associació.**
- Conclusió d'un tractat de lliure intercanvi.**

Cal, per tant, analitzar escrupolosament les diferents opcions davant les quals Andorra es troba en relació a la Comunitat Europea i deduir quantitativament i qualitativament els avantatges i inconvenients, i actuar d'una manera pragmàtica i realista. És precís examinar, dins el context global, els aspectes particulars que poden tenir una influència decisiva pel futur d'Andorra: la lliure circulació de mercaderies, la influència de l'aplicació de les taxes de consum sobre el cost de la vida i el comerç, la lliure circulació pels estrangers i el dret d'establiment, entre altres problemes complexos i delicats.”

L'establiment de l'acord comercial entre Andorra i la Comunitat Econòmica Europea el desembre del 1989 per part del cap de Govern Josep Pintat, la seva signatura formal a Brussel·les i Luxemburg el mes de juny del 1990 per part del cap de Govern Òscar Ribas i la seva aplicació a partir del primer de juliol del 1991 –en la qual vaig tenir l'honor de treballar en primera línia en tant que ministre d'Economia i Finances– van permetre acostar-nos a Europa i poder valorar els efectes positius que tenia, ha tingut i té encara avui l'establiment de la Unió duanera en els productes industrials.

Tanmateix, divuit anys després, cal anar més lluny en la relació.

Estic convençut que Europa no és el problema sinó el camí cap a la solució a moltes de les dificultats que ens amenacen. Per això, proposem negociar un acord amb la Unió Europea.

A Andorra li convé la conclusió d'un Acord que prengui en consideració:

- > La proximitat específica que contempla el veïnatge “interior”, ja que Andorra és un Estat situat geogràficament dins la Unió Europea. Això reclama, com en el cas de San Marino o Mònaco, un atansament ferm i en positiu.
- > La nostra talla de petit país, que comporta la possibilitat d'excepcions – com, per exemple, una restricció a la lliure circulació de persones sota determinades condicions.
- > La possibilitat d'aplicació immediata d'una gran part dels continguts de l'acord d'associació per la via d'acords provisionals de caràcter comercial.

> La inclusió d'Andorra als organismes i als programes comunitaris. Hem de pensar, d'altra banda, que la cooperació transfronterera ja és possible mitjançant les previsions del Programa Operatiu França-Espanya-Andorra 2007-2013.

La proposta que plantegem –a la vegada segura i flexible– permet, amb les noves bases jurídiques de l'article 8 del tractat de la Unió Europea, un acostament a Europa en un marc institucional clar, amb drets i obligacions recíprocs.

L'acord, sigui quina sigui la denominació que rebi –no volem un debat nominalista perquè aquí el nom no fa la cosa– ha de suposar un ferm embrancament a Europa per donar noves possibilitats a empresaris i treballadors, en un marc econòmic tan ampli i potent com el que representa la Unió Europea:

> Les empreses tindran la possibilitat d'exportar serveis i béns des d'Andorra amb un tracte fiscal –un cop feta la reforma fiscal– no discriminatori.

> Les empreses europees es plantejaran la possibilitat d'invertir a Andorra en un entorn jurídic estable, fet que permetrà crear noves empreses i més llocs de treball.

> Els treballadors veuran reforçada la creació de llocs de treball a Andorra i, en el cas que ho desitgin, la possibilitat de desenvolupar-se professionalment a tota la Unió Europea.

Tots aquests aspectes són prou importants, però encara ho és més dotar d'un ampli marc de possibilitats de desenvolupament professional i personal els nostres joves que estan estudiant, o que començaran aviat a fer-ho, i als quals la situació econòmica d'Andorra no els permet tenir garantits llocs de treball adequats al nivell de formació que estan assolint.

Per reforçar aquesta política d'embranchament positiu amb Europa he demanat al Sr. Óscar Ribas Reig, excap de Govern, que sigui Ambaixador Extraordinari per a les relacions amb la Unió Europea. Amb l'alta missió d'orientar tant les accions d'acostament a les institucions comunitàries com els debats sobre les relacions econòmiques i socials amb Europa.

La seva experiència, el seu sentit de l'Estat i la seva adscripció a una família ideològica, distinta a la socialdemocràcia a la qual jo pertanyo, permetrà reforçar la concertació transversal que requereix el tractament de les relacions d'Andorra amb Europa.

És hora de recuperar un acord polític nacional en la política exterior. Un acord que ha de deixar clar un convençut compromís europeista. Això ha d'anar acompanyat per una seriosa reforma del servei exterior de l'Estat, que situarem al nivell i en la modèstia que correspon a un micro-estat com el nostre. S'han acabat els deliris de grandesa.

Reduirem en conseqüència la nostra representació exterior i concentrarem la feina allí on hem de dur a terme prioritàriament la nostra acció exterior:

Brussel·les, París, Madrid i Estrasburg. Amb el ben entès que la presència d'Andorra al sistema de Nacions Unides s'ha de mantenir, tot precisant els objectius i definint les limitacions de la nostra acció.

4) ELS EMPRENEDORS, EL COMERÇ, LA INDÚSTRIA I L'OBRA PÚBLICA

Tenim un compromís amb els emprenedors i els treballadors autònoms, un compromís de suport i de reconeixement a aquells que, amb el seu esforç personal i en la seva doble condició de treballadors i empresaris, assumeixen riscos i impulsen projectes empresarials que són creadors de riquesa i de llocs de treball.

Convé recordar la importància del sector comercial. Un sector que té una rellevància econòmica cabdal en els ingressos públics i en el nombre de llocs de treball, un sector que assumeix altres valors econòmics i socials, relacionats amb la renda familiar, la feina i l'ordenació urbana.

L'activitat comercial està experimentant un gran procés de canvi des de fa uns anys, amb l'aparició de nous formats comercials, l'increment de la capacitat de compra i el canvi d'hàbits dels consumidors. Això ha comportat una reducció del nombre d'establiments i un augment de la superfície de venda per unitat empresarial.

Aquesta evolució fa necessària la recerca d'un equilibri entre liberalització, supervivència del teixit econòmic i desenvolupament urbà harmònic. Treballarem per aconseguir unes mesures que permetin combinar les necessitats d'evolució del comerç –d'acord amb les demandes dels consumidors– amb el manteniment i la modernització del teixit comercial minorista.

Les indústries implantades al país, i les que ho vulguin fer, necessiten de forma inequívoca el **suport de l'Administració** en àmbits concrets:

- > la millora de la logística i el transport;
- > l'agilitat decidida de tots els tràmits, especialment els duaners;
- > la concertació de les diverses Administracions per alliberar sòl industrial.

En relació a l'obra pública, cal dir que l'actual sistema de contractació i d'homologació d'empreses ha comportat encariments importants i incontrolats. Ens troben amb una gran concentració d'obres i una elevada quantitat de subcontractacions a empreses de fora del país. Això aconsella una modificació urgent de la Llei de contractació pública.

5) EL TURISME

El turisme s'ha consolidat a Andorra com un dels sectors econòmics més dinàmics i oberts al món i està augmentant el seu pes específic en l'estructura econòmica.

És necessari apuntalar aquest creixement, adaptant l'oferta per aconseguir, la seva inclusió en els circuits turístics internacionals, modernitzant les infraestructures turístiques, millorant la qualificació dels professionals del sector, adaptant-se a les noves modalitats i tendències i preservant la sostenibilitat dels nostres recursos naturals i mediambientals.

La innovació positiva, basada en el diàleg i un projecte compartit, sumant tots els esforços en una mateixa direcció, ja no és únicament una prioritat sinó que ha esdevingut una necessitat.

En aquesta línia una prioritat serà modificar la Llei de creació de la societat pública Andorra Turisme SA, transformant-la en una **societat de capital mixt** per tal d'implicar activament la iniciativa privada en la promoció i la gestió del turisme.

D'altra banda serà necessari comptar amb la **col·laboració dels comuns i els agents turístics** en el disseny i la promoció d'accions de promoció turística i també fomentar la participació andorrana en les xarxes **interregionals de promoció turística del Pirineu**.

6) ALTRES MESURES EN L'ÀMBIT ECONÒMIC

La Constitució faculta l'Estat per intervenir en l'ordenació del sistema econòmic, mercantil, laboral i financer per fer possible, en el marc de l'economia de mercat, el desenvolupament equilibrat de la societat i el benestar general.

L'acord d'associació amb la Unió Europea i la instauració del nou model fiscal que proposem permetran captar inversió estrangera i, alhora, poder exportar productes i serveis sense haver de tributar fora d'Andorra. Aquest model obre per al país unes perspectives de futur enormes que hem de poder i saber aprofitar.

També cal valorar la necessitat de fixar els mecanismes jurídics i normatius adequats per tal de garantir als professionals andorrans i a les generacions futures el poder triar entre establir-se al país o, si així ho desitgen, poder desenvolupar-se professionalment, en igualtat de condicions, a Europa.

Algunes de les altres iniciatives que el nostre Govern vol dur a terme en l'àmbit econòmic i en concertació amb els grups parlamentaris són les següents:

- **Modificar la Llei d'inversions estrangeres** –una vegada s'hagi aprovat la reforma fiscal– per facilitar i atraure les inversions amb una major seguretat jurídica.
- Establir convenis per **evitar la doble imposició**, per tal d'equiparar drets de pràctica professional entre nacionals i estrangers i permetre una obertura cap al mercat exterior dels professionals d'Andorra.
- Establir a l'Administració general un servei per a la **racionalització dels costos** i les despeses, amb implicació directa en la gestió de les compres i el control dels projectes d'obra pública.
- Tal com s'assenyala en el Conveni penal sobre la corrupció del Consell d'Europa, ratificat per Andorra, la corrupció constitueix una amenaça per a

la preeminència del dret, la democràcia i els drets humans, malmet els principis de bona administració, d'equitat i de justícia social, falseja la lliure competència, posa entrebancs al desenvolupament econòmic i posa en perill l'estabilitat de les institucions democràtiques i els fonaments morals de la societat. Per **lluitar** eficaçment **contra la corrupció** emprendrem diferents accions:

- > Promoure la ràpida ratificació per part del Consell General del Conveni civil sobre la corrupció, adoptat pel Consell d'Europa.
- > Avançar en l'acompliment de les recomanacions del Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO) que encara romanen pendents de solució per obtenir una avaluació de conformitat.
- > Reforçar la independència de les persones responsables de la prevenció, les enquestes i les sancions per corrupció.

7) LA REFORMA FISCAL

És ben sabut que els sistemes fiscals moderns es basen en els principis de suficiència, equitat, eficiència i senzillesa. Per assolir aquests principis s'estableixen diverses figures impositives, però les més importants recauen fonamentalment sobre dues bases imposables: ingressos i beneficis, per una banda, i consum, per una altra. L'aplicació a Andorra d'aquestes bases àmplies ha de donar estabilitat al sistema fiscal i permetre l'harmonització, quant a figures impositives, amb l'entorn exterior.

La modernització del sistema fiscal ha de suposar, per tant, l'establiment de figures impositives clares que girin al voltant d'aquestes dues bases imposables fonamentals. Això significa que ens hem de referir tant a la imposició directa com a la indirecta, però adaptades a les peculiaritats andorranes i, per tant, mantenint un nivell reduït de pressió fiscal.

Lògicament, aquest procés s'ha de fer paral·lelament amb una negociació amb els comuns per harmonitzar la fiscalitat global de l'Estat, amb la finalitat d'evitar la competència fiscal entre parròquies i d'impedir que es donin situacions de doble imposició.

La imposició sobre els ingressos i els beneficis és una línia de reforma cap a la qual Andorra ha d'anar, tant per necessitat interna com per poder fer front a la necessària obertura de la nostra economia a l'exterior. Proposem iniciar aquest canvi gravant els beneficis de les activitats econòmiques i certes rendes del capital.

La imposició indirecta es caracteritza en el moment actual per la seva complexitat com a conseqüència de l'existència d'un nombre elevat de figures impositives que, d'una manera o una altra, recauen sobre el consum: ISI empresarial i professional, ISI bancari i financer, ISI d'assegurança, IAC i IPI, IMI, cànon sobre l'electricitat i el telèfon i Taxa sobre el consum.

Cal suprimir tots aquests impostos i implantar un veritable impost general indirecte, que s'aplicaria sempre que una activitat econòmica ven un producte o presta un servei. Això permet assegurar que l'impost sigui

neutral per a totes les activitats econòmiques i que només recaigui sobre el consumidor final.

Una imposició sobre el consum, moderna i lògica, ha de basar-se en figures impositives en les quals quedi clar quin és l'objecte de gravamen de cadascuna; és a dir, què es vol gravar. L'esquema ha d'incloure un impost sobre el consum general, un impost sobre els consums especials i un impost duaner.

El desenvolupament concret de la nova fiscalitat serà objecte d'una àmplia concertació entre el Govern i els grups parlamentaris abans d'entrar a tràmit els escaients projectes de llei, per la qual cosa entendran, senyores conselleres i senyors consellers, que no m'estengui ara a comentar-ne més àmpliament les diverses hipòtesis de treball avui existents.

En qualsevol cas els objectius del nou sistema fiscal són la simplificació, la racionalitat i la contenció de la pressió fiscal.

II. EL BENESTAR DE LA SOCIETAT

L'EDUCACIÓ

Hem d'atorgar a l'educació una prioritat política i pressupostària. Per això proposem impulsar una política educativa que afavoreixi una societat moderna, justa, culta i cohesionada, que ens incorpori de manera activa i creativa a la societat del coneixement, que posi les bases per una educació més cosmopolita, que desenvolupi les estratègies necessàries per una educació en valors significativa i profusa, que sigui capaç de respondre amb eficiència i eficàcia als serveis extraescolars que demanen les famílies i que defineixi un model respectuós amb la diversitat cultural i lingüística del nostre país.

Per poder desenvolupar plenament aquestes finalitats, plantejades com a repte per respondre a la necessitat que l'educació vagi més enllà de la formació acadèmica, ens hem fixat uns objectius generals que foren àmpliament detallats en el nostre programa electoral.

N'esmentaré els següents principis:

- Reajustar els reglaments i els mecanismes de suport al treball de mestres i professors a partir d'una reflexió sobre les carreres professionals, la mobilitat dels llocs de treball, la possibilitat de treball a temps parcial a partir d'una determinada edat i en funció dels anys de servei, la formació continuada, les remuneracions i la jubilació.
- Definir un sistema real d'orientació adaptat a tots els alumnes i a tots els nivells de formació.
- Enfortir la comunicació i la col·laboració entre els tres sistemes educatius que conviuen al país, i que cal mantenir.
- Afavorir l'ensenyament al llarg de la vida, segons les directrius del Consell d'Europa per al període 2007-2013.
- Crear una prova oficial de batxillerat que garanteixi una avaluació justa dels aprenentatges dels estudiants d'aquest nivell educatiu i que estigui al nivell de les que existeixen als països veïns.
- Establir un sistema de beques i ajuts a l'estudi adaptat a les necessitats reals dels alumnes.
- Afavorir la relació entre família i escola.
- Millorar la competència lingüística dels nostres alumnes, plantejant una didàctica integrada de l'ensenyament de les llengües que optimitzi el seu caràcter plurilingüe i pluricultural i que afavoreixi l'eficàcia de l'activitat docent de mestres i professors.

LA CULTURA

El desconcert que s'ha viscut en l'àmbit de la cultura durant els últims anys ens obliga a fer una reflexió profunda i seriosa sobre la necessitat de

replantejar i activar una dinàmica cultural per a Andorra que sigui realment efectiva. La política cultural que plantegem vol marcar unes línies estratègiques claus per reactivar l'acció cultural, el patrimoni cultural, la política lingüística i les indústries culturals en benefici de la ciutadania, així com crear un marca de turisme cultural pròpia.

Entenem que la cultura ha d'estar present en el lideratge dels reptes socials. Estem convençuts que la cultura, a més d'espectacle, coneixement o entreteniment, té el valor de generar una actitud crítica alhora que creativa, així com d'afavorir la comprensió de la complexitat de la societat actual i de crear una dinàmica social més cohesionadora. Volem fer de la cultura un element clau de la inclusió i la cohesió social, fent efectiva la política de proximitat i d'identitat de la comunitat andorrana com a garantia de la universalització dels drets culturals.

No podem perdre de vista la incorporació a la societat de la informació mitjançant el desenvolupament de les noves tecnologies de la informació i la comunicació, un altre punt clau de les nostres polítiques culturals.

LES POLÍTIQUES D'IGUALTAT

Totes les persones han de tenir les mateixes possibilitats de desenvolupar plenament les seves capacitats en la societat, amb independència del seu sexe o d'altres condicions personals, i l'Estat ha de ser el responsable que s'assoleixi aquesta realitat.

La lluita ferma i decidida per eradicar tota forma de violència contra les dones és una prioritat a escala europea de la qual Andorra no pot quedar al marge. En aquest àmbit cal, també, l'aprovació d'una llei específica que contempli, entre altres aspectes, l'elaboració i l'aplicació d'un Pla nacional de tractament integral de la violència contra les dones, que ha de liderar el Govern i que ha d'abordar aquest problema social des de la prevenció – educant en les escoles en el valor de la igualtat –, la conscienciació social, la detecció precoç, i l'atenció integral de les víctimes i els seus fills, tant a nivell sanitari i social com judicial, fins aconseguir la seva reintegració sociolaboral completa, mitjançant plans d'emancipació adaptats a cada cas.

Seguint les recomanacions del Consell d'Europa, com a recurs d'acollida i protecció per a les víctimes, haurem de disposar d'una llar refugi o pisos d'acollida temporal per a les que ho necessitin.

Per poder portar a terme de forma eficient aquestes accions, crearem la Secretaria per a la igualtat, adscrita al departament de Presidència, amb la ferma voluntat de col·laborar amb els organismes i les institucions europees per orientar i proposar diferents accions polítiques.

Els drets socials dels ciutadans

No ens podem quedar tancats en els nostres despatxos. Hem de tenir molt i molt present l'estat del carrer, és a dir, la situació i els problemes de la gent, dels empresaris, dels professionals i dels treballadors assalariats.

Els serveis comunals veuen en primera línia i amb preocupació la intensitat amb la qual la crisi colpeja als més vulnerables.

En aquest àmbit totes les previsions han quedat desbordades.

Hem d'anar cap a una política ordenada, efectiva i més preventiva, que escolti les necessitats dels col·lectius i de les diferents realitats, passant de la política de la subvenció a la concertació amb la iniciativa social. Prioritzant els serveis de proximitat. Una política que drem a terme en permanent col·laboració amb els serveis socials, l'educació, la salut i la seguretat social.

Les línies de treball en aquest sentit són:

- **Modificar urgentment l'actual reglament de prestacions d'assistència social (2008)** pel que fa als tipus d'ajuts.
- Elaborar la **Llei de drets i serveis socials**, que ha de configurar el dret a l'accés als serveis socials;
- Impulsar **polítiques de suport a les famílies** que donin resposta als problemes que les afecten;
- Reorganitzar, conjuntament amb els comuns, una **xarxa pública única d'atenció primària**.

L'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA

Les principals línies de treball en aquesta matèria són les següents:

- Elaborar un **Pla integral d'atenció a la dependència**.
- Promoure, de forma consensuada amb els comuns, el creixement ordenat i harmonitzat de l'**atenció domiciliària**.
- Donar suport al conjunt de persones (familiars, amics i voluntaris, sobretot dones) que de manera informal assumeixen l'atenció de les que es troben en situació de dependència.

LA GENT GRAN

La passada legislatura el Consell General va aprovar **la pensió de solidaritat per a la gent gran**, que ha permès garantir unes pensions mínimes a moltes persones grans que es trobaven en una situació de precarietat. Tanmateix som conscients que aquesta mesura no soluciona tots els problemes i que hem de continuar treballant i aprofundint en les mesures concretes que donin resposta a les necessitats de la gent gran.

L'envelliment ha de ser una experiència positiva, el resultat de la qual sigui una vida més llarga que vagi acompanyada d'oportunitats contínues d'autonomia, salut, activitat i protecció.

Per això volem:

- Actualitzar anyalment, d'acord amb les variacions de l'IPC, el llindar econòmic de precarietat que determina l'import de la **pensió de solidaritat per a la gent gran**.

- Garantir l'accés als serveis de **teleassistència, centre de dia i residència** a les persones grans que ho necessitin.

LES PERSONES AMB DISCAPACITAT

Per aconseguir una aplicació eficaç de la llei de l'any 2002 caldrà:

- Fer, de forma immediata, el **cens de persones amb discapacitat**.
- Elaborar el **Pla nacional de prevenció de la discapacitat**.
- Garantir que, en arribar als 65 anys, les persones que perceben una pensió de solidaritat obtinguin una **pensió de jubilació igual, almenys, a la pensió que perceben** i, en qualsevol cas, equivalent al salari mínim.

EL VOLUNTARIAT

La solidaritat, l'altruisme i el compromís social han estat presents de forma constant en la història de la humanitat i, avui, les entitats de voluntariat són un exemple clar del manteniment d'aquests valors. Si la labor desinteressada dels voluntaris és reconeguda com cal i si els esforços de l'Administració i de les entitats de voluntariat es fan de forma coordinada, els reptes que es plantegen a les societats avançades en el camp de l'acció social poden ser afrontats d'una forma molt més positiva.

Perquè la labor d'aquestes entitats pugui ser plenament efectiva cal, però, definir amb claredat un marc legal i jurídic que reguli el seu funcionament, així com l'exercici de les accions cíviqes desenvolupades pels voluntaris.

L'ESPORT

Durant molts anys l'esport ha estat considerat tan sols des de l'òptica competitiva. També cal veure l'esport com a element educatiu de primera magnitud per formar en valors: esperit de superació, de sana competència i joc net, de treball en equip, de cooperació, de respecte als altres, de companyonia i participació, d'obertura al món, d'integració i solidaritat, de formació dels joves, de foment de la salut o de respecte al medi ambient. La identificació amb els valors crea una determinada visió dels reptes col·lectius, reforça els signes d'identitat i de cohesió social i fomenta una joventut millor preparada per encarar els reptes de futur, col·lectivament i individualment.

En aquest aspecte, l'esport ha de servir per contribuir a una educació no formal, tal com ho preconitza el Consell d'Europa. També cal permetre que la tasca de monitor esportiu esdevingui una carrera professional en tots els aspectes, amb el seu reconeixement professional i econòmic.

Cal tenir present també que l'esport és un element de competitivitat de primer ordre d'un país. A Andorra, més enllà d'una política esportiva forta, l'aposta ha de ser selectiva d'acord amb els recursos disponibles, diferenciant l'esport de base i formació de l'esport professional o semiprofessional. Hem de donar l'ajut i el suport necessaris a l'esport de

rendiment i competició, als esportistes que poden assolir un nivell digne per figurar en competicions de reconegut renom. En el cas de l'esport professional cal trobar el just equilibri entre la subvenció i la capacitat de generar recursos més enllà del diner públic, buscant sempre el suport i la complicitat del públic, i els resultats.

El medi ambient

El canvi climàtic és, sense cap mena de dubte, una de les majors amenaces. Andorra, país de muntanya, ja nota els seus efectes, i hem de fer-hi front. El seu impacte serà molt important en la salut de les persones i cal que ens preparem perquè, en les properes dècades, també haurem de fer front als riscos derivats dels focs forestals i de l'increment de fenòmens meteorològics extraordinaris a nivell global.

Els principals objectius que ens han de guiar per assolir el futur sostenible que volem aconseguir són:

- > Una economia neta –no contaminant–, generadora de noves oportunitats, enfortidora del teixit empresarial productiu i creadora de llocs de treball.
- > L'adopció de les energies renovables.
- > L'increment de l'eficiència energètica.
- > El foment de la implicació ciutadana i empresarial, imprescindible per anar avançant de forma correcta.

Les principals fites a assolir de manera immediata són la reducció de les emissions de gasos contaminants, la millora de l'eficiència energètica dels edificis i els vehicles de l'Administració i l'increment de la utilització d'energies renovables. Aquests objectius s'han d'anar implantant de forma gradual, seguint un calendari preestablert, i han de servir per estimular el creixement econòmic en els sectors energètic, de serveis i de la construcció amb nous habitatges eficients i amb la rehabilitació dels habitatges ja existents.

LA GESTIÓ DELS RESIDUS

Per reduir l'emissió de gasos contaminants, fomentar la reducció i el reciclatge dels residus i encaminar-nos cap a un model més racional de gestió, cal redreçar el projecte vigent d'incineració i reconvertir-lo en un veritable projecte de centre de tractament de residus modern i sostenible, posant en funcionament totes les instal·lacions necessàries per poder aprofitar al màxim els residus i reduir la quantitat dels que s'hagin d'eliminar.

EL MEDI NATURAL

Volem que, en gestió del patrimoni natural, Andorra deixi de ser una illa al mig del Pirineu. Volem tornar a estar, com en el passat, en interconnexió amb el nostre voltant, tenir una imatge de bon veïnatge, aprofitar les

sinergies que poden existir actualment i beneficiar-nos dels plans de col·laboració fronterers.

III. LA REFORMA DE L'ADMINISTRACIÓ I EL REFORÇAMENT DE LES INSTITUCIONS

LA FUNCIÓ PÚBLICA

La modernització de l'Administració pública, a fi de donar un millor servei a tots els ciutadans, és un dels reptes fonamentals que haurem d'afrontar aquesta legislatura. Volem crear una relació més fàcil i àgil entre el ciutadà i l'Administració.

Per aconseguir-ho, cal iniciar un procés de modernització –basat en les noves tecnologies– per obtenir una relació més fluida i eficaç, una organització més sòlida i professional i una adaptació permanent a la conjuntura existent en cada moment.

Aquesta serà la missió que encomanaré a la nova Secretaria d'Estat per a la Modernització de l'Administració i la promoció de la Societat del Coneixement, adscrita al cap de Govern.

L'Administració ha de tenir un paper bàsic en la societat andorrana i per això no compartim la política d'externalització i privatització dels serveis públics. Externalitzar un servei no ha d'anar en detriment ni del funcionari ni del servei al ciutadà, una externalització ha de millorar, justament, el servei que es dona al ciutadà. A més, no es pot externalitzar un servei si genera un monopoli de gestió privada: no és justificable treure un monopoli a l'Estat per crear-ne un altre de privat.

La nova política pública s'ha de centrar en la participació dels ciutadans, definint les necessitats col·lectives i els interessos individuals, establint prioritats entre aquestes necessitats, tenint en compte l'escassetat dels recursos, avaluant les polítiques públiques per fixar uns objectius de qualitat i els principis i les estratègies a seguir.

El punt clau del desplegament d'aquestes polítiques és la generalització de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació, les TIC –en particular l'Administració electrònica–, que hauria de permetre:

- > la reducció dels costos administratius;
- > la millora de l'atenció al ciutadà, amb gestions i informació 24h/24h;
- > l'avaluació contínua de les polítiques públiques.

Per poder tirar endavant aquest model, em comprometo a aplicar amb absolut rigor la protecció de dades personals, així com a crear i aprovar dues cartes o convencions: la Carta de valors del servei públic i de la funció pública i la Carta dels sistemes d'informació públics.

UNA JUSTÍCIA PROPERA

D'acord amb el mandat constitucional, la justícia actua en nom del poble andorrà i, per tant, cal que sigui concebuda com un servei als ciutadans. A més, una justícia ineficaç frena el desenvolupament econòmic i social d'un país mentre que el seu funcionament adequat n'assegura el progrés.

Volem una justícia propera a la ciutadania i amb els mitjans suficients per ser eficaç.

Per fer plenament efectiu el dret constitucional a la jurisdicció, cal adaptar o millorar alguns aspectes bàsics. Amb aquesta finalitat proposo:

- donar als batlles i als magistrats els mitjans per poder esvair qualsevol dubte sobre la independència de la justícia. Aquests passarien, entre altres, per una regulació del seu estatut;
- obtenir més rapidesa en les resolucions perquè quan el pronunciament judicial o la seva execució arriben tard es lesiona el dret a la justícia;
- ampliar els casos d'accés gratuït a la justícia per garantir el principi d'igualtat, amb la finalitat que cap persona no deixi d'exercir els seus drets per dificultat en recórrer als tribunals;

Farem avançar la llei que ha d'establir i regular la carrera judicial, la relativa a l'estructuració funcional de la Batllia –que ha d'incloure una especialització dels batlles–, i també un Codi de procediment civil que unifiqui criteris i eviti confusions i inseguretats.

Ahora, per a donar compliment al mandat de l'article 3.2 de la Constitució, hem d'impulsar l'elaboració d'un Codi Civil. Esdevé urgent codificar tota la dispersa normativa civil d'aplicació a Andorra. És una tasca que serà llarga. Però cal començar-la. I ho farem en concertació amb els grups parlamentaris i amb la col·laboració del Consell Superior de la Justícia, escoltant el Col·legi d'Advocats i el Col·legi de Notaris.

ELS COMUNS

D'ençà de l'aprovació de la Constitució no s'ha dut a terme el desenvolupament legislatiu necessari del títol corresponent a l'estructura territorial. Una acció legislativa ha de concretar el marc competencial, fixat al text constitucional i a la llei, amb la finalitat d'evitar disfuncions o conflictes entre els comuns i les altres institucions de l'Estat, especialment el Govern. De la mateixa manera, i per afavorir una major eficàcia i transparència dels òrgans comunals, cal regular per llei la seva organització i el seu funcionament.

L'evolució de les finances comunals també ha de ser objecte d'especial atenció. Cal trencar el crònic procediment, afavorit pels topalls en la distribució de les transferències, de comprometre els comuns a gastar sense resoldre el seu horitzó financer. El Govern promourà ràpidament una concertació amb els comuns tant pel que fa a les competències com al finançament comunal.

UNA MAJOR SEGURETAT

El nostre país gaudeix d'uns bons nivells de seguretat, i que aquest és un dels punts forts que tant la ciutadania com els visitants valoren positivament.

Cal augmentar el grau de seguretat ciutadana, amb l'adopció d'una nova norma que reguli totes les qüestions relatives a la protecció civil. Les competències dels diferents actors que participen en la gestió de situacions excepcionals i la

coordinació entre ells ha de quedar ben definida perquè sigui al més operativa possible.

En els darrers anys ha estat regulat el règim estatutari de la majoria dels cossos especials de l'Estat, a excepció del Cos de bombers. Per això una de les nostres prioritats serà l'aprovació de la Llei del cos especial de bombers.

MILLORS SERVEIS PÚBLICS

Per aconseguir millors serveis per a tots als ciutadans, s'ha de mantenir la titularitat estatal dels serveis públics essencials. Els beneficis de FEDA i STA s'han de destinar a la inversió per millorar la qualitat dels serveis o, alternativament, per contenir o reduir els preus de l'energia elèctrica i les telecomunicacions.

El servei públic de radiodifusió i televisió ha de garantir els drets dels ciutadans en relació amb la informació, l'educació, l'accés a la cultura, la participació ciutadana, l'oci o l'entreteniment. Per tot això convé modificar la legislació actual atenent als següents objectius i valors:

- Garantir l'accés a una informació plural i diversa que sigui model de credibilitat i d'independència.
- Ser eina de cohesió social i de reforçament de la identitat nacional, com un procés integrador en constant evolució i obert a la diversitat, que permeti avançar cap a la formació d'un referent de país en el qual es puguin reconèixer i implicar tots els ciutadans.
- Contribuir a la consolidació de la llengua oficial.

UNS CÀRRECS PÚBLICS AL SERVEI DE L'ESTAT

L'elecció i la designació de càrrecs públics són inherents al funcionament d'un Estat democràtic, i en tot sentit necessàries i normals. Ara bé, la seva actuació ha d'estar sotmesa a control i ha d'assentar-se en la transparència. L'Estat no pot ser gestionat com una gran empresa i s'han d'establir certes limitacions en aspectes tan essencials com poden ser els salaris o les indemnitzacions rebudes. Els contractes blindats o les remuneracions fora de lloc difícilment es poden justificar. Impulsarem l'aprovació de la legislació necessària perquè no hi hagi cap dubte sobre el respecte d'aquests principis, començant per una llei sobre la remuneració dels càrrecs públics.

UNA ADMINISTRACIÓ POSITIVA

Una qüestió estretament lligada amb la millora de les relacions entre Administració i ciutadania és l'adaptació a la realitat constitucional del Codi de l'Administració. Un dels canvis essencials que proposem és la modificació del sentit del silenci administratiu.

La defensa de l'interès general, que es va invocar en el moment d'establir el silenci administratiu negatiu com a norma general, ha provocat a la pràctica – per una aplicació indiscriminada d'aquesta tècnica resolutiva– una situació d'indefensió per al ciutadà. L'obligatorietat implícita de resoldre de forma

expressa i motivada s'està convertint en excepció i això fa que el ciutadà, en el cas que consideri la decisió injusta i vulgui recórrer davant la jurisdicció, desconeix quins són els fonaments de dret i de fet que ha de recórrer, la qual cosa el situa en una posició de desigualtat enfront l'Administració.

Cal considerar però, que determinades matèries administratives –com poden ser nacionalitat o immigració, per exemple– requereixen una especial protecció per part de l'Estat. En aquests casos, és evident que el silenci administratiu ha de mantenir el caràcter de decisió de rebuig.

Tenint en compte aquestes consideracions, cal modificar la normativa relativa al silenci administratiu, establint que generalment tingui valor de decisió d'acceptació i excepcionalment decisió de rebuig, en els casos en què ho estableixi una norma de manera expressa.

IV. CONCLUSIÓ

Senyor Síndic, Senyores i Senyors consellers,

Ara fa quatre anys, en presentar davant el Consell General el nostre programa alternatiu al del Sr. Albert Pintat, candidat que havia guanyat les eleccions, proposava tornar la centralitat política a aquesta casa: la Casa de la Vall. I deia que calia

“... reforçar el Consell General com a institució parlamentària perquè sigui l’impulsor de l’acció del Govern.”

I també deia, aquell mateix dia 26 de maig del 2005, que la **“... majoria – relativa o absoluta- no autoritza a adoptar decisions, que comprometin el futur del nostre país, sense que s’hagi produït un autèntic debat per a modificar les polítiques d’Estat.”**

Mantinc aquella voluntat i aquell criteri. I em plau molt poder dir avui que, per confirmar-ho, només em cal posar com a referent del meu compromís el Discurs del Síndic General del dia 19 de maig del 2009.

Estic totalment d’acord a dir que “el moment que vivim no és com per passar-lo en discussions vanes...” i que “.... tal com hem entès el missatge del conjunt dels ciutadans...” som els que seiem en aquesta sala “... tots junts, cadascú des del lloc que li correspon, el que els electors ens han atribuït, els qui hem de treballar, ben segur que no d’una sola veu, però sí amb voluntat comuna, amb esperit de diàleg i desig de progressar, per vertebrar el país amb el desplegament legislatiu indispensable que ens ha de marcar el camí pel qual volem avançar.”

El govern que els proposo serà un fidel executor, des del lloc que li correspon, d’aquests principis enunciats pel Síndic Josep Dallerès.

Bé. He d’anar cap a la conclusió d’aquesta exposició dels eixos fonamentals del meu programa de Govern.

Però aquesta exposició no quedaria completa si no reitero el que ja he esmentat durant aquesta intervenció i que no em cansaré de repetir durant aquest mandat.

Iniciaré la meva acció de Govern amb la mà estesa a tot l’arc parlamentari d’aquest Consell General i amb la ferma voluntat de diàleg i concertació.

Aquesta voluntat de diàleg i de pacte té també interlocutors fora d’aquesta Casa de la Vall, en els agents socials i en els diferents col·lectius professionals de la societat andorrana.

Però el meu oferiment d’acord s’adreça de manera especial al partit que fins ara –i durant catorze anys– ha tingut la responsabilitat de govern i que serà,

amb una nova denominació atesa la creació de la Coalició Reformista, el partit de l'oposició en la legislatura que comença.

Donar una resposta adequada als nostres reptes col·lectius és una missió que correspon, en primer lloc, al Govern.

I el nostre govern sabrà estar a l'alçada de les circumstàncies, com també ho estaran, a ben segur, els parlamentaris que donin suport a la seva investidura.

Però és no solament desitjable sinó també necessari que l'oposició actuï, d'igual manera, des de la seva responsabilitat, aportant una positiva contribució a l'assoliment dels grans reptes col·lectius d'Andorra.

La feina que tenim tots al davant és dura i difícil. Però també és engrescadora. Per a tirar-la endavant els proposo escoltar la divisa del filòsof alemany Emmanuel Kant: "Tinguis el valor de servir-te del teu propi enteniment."

I acabo amb una referència personal.

Permetin-me tornar a citar a Jean Jaurès i el seu "Discours à la jeunesse" per exposar el que voldria que fos la meua línia de conducta:

"El valor és no abandonar la seva voluntat a l'eventualitat de les impressions i les pressions, és mantenir, malgrat els cansaments inevitables, el costum del treball i l'acció. El valor, en el desordre infinit de la vida que ens atabala per tot arreu, és triar un ofici i fer-lo bé, sigui quin sigui, és no fer-se enrere per un detall minucios o monòton, és esdevenir, tant com es pugui, un bon tècnic, és acceptar i comprendre aquesta llei de l'especialització en el treball que és la condició de l'acció útil, i tanmateix, guardar-se per la pròpia mirada, per l'esperit, una sortida cap al món i vers unes perspectives més àmplies.

El valor és aconseguir ser alhora un pràctic i un filòsof.

El valor és comprendre la pròpia vida, precisar-la, aprofundir-la, establir-la i aconseguir coordinar-la amb la vida general."

Em vaig comprometre davant la ciutadania a un canvi tranquil. Per això, si rebo la confiança del Consell General, governaré ferm en els principis, des del diàleg i l'esperança. I amb els valors que els acabo d'exposar.

Durant el nostre govern ningú estarà per damunt de les lleis. Les normes que promoguem aniran adreçades a evitar que ningú visqui sotmès a cap arbitrietat.

Per mi, la raó de ser a la política és millorar les condicions de vida de les persones i treballar pels valors de llibertat, solidaritat i justícia.

I a això em dedicaré com a cap de Govern d'Andorra en els propers anys. I per això demano el suport i la confiança d'aquest Consell General.

Moltes gràcies per la seva atenció.

Casa de la Vall, 28 de maig del 2009